

FORMULARZ KWERENDY INSTYTUCJI MUZEALNYCH

Projekt „*Muzea w polskiej kulturze pamięci (do 1918 r.): wczesne instytucje muzealne wobec muzeologii cyfrowej*”

finansowany ze Środków Ministerstwa Nauki i Szkolnictwa Wyższego
w Ramach Narodowego Programu Rozwoju Humanistyki 2015.

INFORMACJE OGÓLNE:

Lokalizacja: Miejscowość/ Region / Kraj

Gdańska /Danzig/ Królestwo Pruskie

Tytuł/pełna nazwa instytucji:

Westpreußisches Provinzial Museum / Zachodniopruskie Muzeum Prowincjalne

Typ instytucji: muzeum publiczne, zbiory muzealne instytucji lub organizacji (biblioteka, towarzystwo naukowe), kolekcja prywatna

Opis instytucji/skrócony (wg wzoru: typ instytucji, charakter zbiorów):

Westpreußisches Provinzial Museum / Zachodniopruskie Muzeum Prowincjalne zostało założone w 1880 r. z inicjatywy władz miejskich i członków Gdańskiego Towarzystwa Przyrodniczego, którego zbiory, tworzone systematycznie od 1865 r. i eksponowane od 1869 r. stały się podstawą kolekcji. Dyrektorem został wybitny przyrodnik i badacz Hugo Conwentz, który dzięki rozległym zainteresowaniom oraz prowadzonym akcjom terenowym znacznie powiększył istniejącą kolekcję. Znajdowały się w niej zbiory botaniczne, zoologiczne, archeologiczne, etnograficzne. Muzeum istniało do 1945 r.

Daty działalności / zakres czasowy:

1880-1945

Dostępność

pełna

Typ instytucji w relacji wobec pamięci

Rodzaj pamięci

Obszar pamięci/ nośnik pamięci/ rodzaj zbiorów

DANE INSTYTUCJI :

	OBECNIE	DAWNIEJ
ADRES / SIEDZIBA DANE ADMINISTRACYJNE – województwo/powiat/gmina/ ulica/ nr działki, zmiany siedzib (daty); REGION HISTORYCZNY		1865: Frauengasse 26, siedziba towarzystwa 1879: Zielona Brama (Grüne Tor), Langer Mark 24 1905: 5 budynków
DANE KONTAKTOWE TELEFON / EMAIL/ WWW		-
GODZINY OTWARCIA		1869: niedziele, 11-13 1920 r: niedziele 11.00- 14.00; Środy: od marca do października 14.00-17.00, w styczniu i lutym: 13.00-16.00; Przybywający do Gdańska, po uprzednim zgłoszeniu, mogą zwiedzać zbiory w mogą odwiedzać w innym czasie.
DYREKTORZY		4 I 1880–1910 - Hugo Conwentz 1910–1922 - Paul Kumm 1923–1938 - Wolfgang La Baume 15 VIII 1938 - 1942 -Kurt Langenheim (od 1939 docent w Technische Hochschule Danzig)
ZARZĄDCA		
Budynek muzealny (przekształcenia/nowo wybudowany/zaadoptowa ny)		Zielona Brama

INFORMACJE HISTORYCZNE:

Zmiany w nazwach:

1880–1923 - Westpreußisches Provinzialmuseum
1923–1945 - Staatliches Museum für Naturkunde und Vorgeschichte (Państwowe Muzeum
Przyrodnicze i Prehistoryczne)

Misja muzeum/ założenia kolekcjonerskie/ cele działalności

Opracowanie w porozumieniu z istniejącymi na terenie prowincji stowarzyszeniami planowej eksploatacji i opracowania obszaru prowincji w zakresie historii naturalnej i archeologii oraz stworzenie głównej instytucji gromadzącej zabytki przyrodnicze i historyczne z terenu Prus Zachodnich.

Die diesseitige Verwaltung stellte sich von Anfang an die doppelte Aufgabe, einmal in Verbindung mit den in der Provinz schon bestehenden Vereinen eine planmäßige Durchforschung des Gebiets in naturgeschichtlicher und vorgeschichtlicher Beziehung einzurichten, und zweitens eine Hauptsammelstelle der in Westpreußen vorkommenden bemerkenswerten Naturkörper und Altsachen zu werden.

Zakres terytorialny (zawarty w misji muzeum)

Prusy Zachodnie

Założyciele/ właściciele: osoby lub instytucje (podstawowe dane biograficzne lub krótka charakterystyka)

Utworzone z inicjatywy nadburmistrza Leopolda von Wintera i przewodniczącego Towarzystwa Przyrodniczego - Theodora Karla Baila, w oparciu o zbiory Gdańskiego Towarzystwa Przyrodniczego.

Decyzja o powołaniu muzeum zapadła w parlamencie prowincji Westpreußen w 1879 roku;

Pracownicy: opiekunowie, dyrektorzy, kustosze, muzeolodzy (podstawowe dane biograficzne, ważniejsze osiągnięcia)

Hugo Conwentz (1855-1922), przyrodnik, botanik, paleobotanik, w latach 1880-1910 dyrektor Zachodniopruskiego Muzeum Prowincjalnego

p. Franke z Wrocławia (?-?) - kandydat filozofii (doktorant), asystent muzealny (pomoc naukowa) w latach 1880-1883, później doktor filozofii i pracownik miejskiej rady szkolnej w Magdeburgu

p. Schwalbe (?-1886) - kandydat filozofii (doktorant), asystent muzealny (pomoc naukowa) w latach 1883-1886

dr Lakowitz (?-?) - asystent muzealny (pomoc naukowa) tymczasowo w 1888 i 1889, później nauczyciel w szkole średniej

dr Korella (?-?) asystent muzealny (pomoc naukowa) w latach 1889-1891, później nauczyciel gimnazjum w Gdańsku

dr Dahms (?-?), asystent w ogrodzie botanicznym Politechniki w Karlsruhe, w latach 1891-1892 asystent muzealny (pomoc naukowa), później nauczyciel szkoły średniej w Gdańsku

dr Klimm (?-?) w latach 1891-1894 asystent muzealny (pomoc naukowa), od 1894 kustosz kolekcji

pracownicy pomocniczy: panna Hellwig od 1900; panna Boie od 1903; pani LÜTZOW dorywczo; pan Kutschkowski, preparator od 1898

1910–1922 - Paul Kumm

1923–1938 - Wolfgang La Baume
15 VIII 1938 - 1942 - Kurt Langenheim (od 1939 docent w Technische Hochschule Danzig)

Organizacje związane z muzeum oraz działające przy muzeum (krótka charakterystyka, najważniejsze postaci, historia, datowanie)

Towarzystwo Przyrodnicze,

Gdańskiego Towarzystwa Przyrodniczego (Naturforschende Gesellschaft in Danzig, 1743)

Kalendarium (historia instytucji)

1865 początki kolekcji Gdańskiego Towarzystwa Przyrodniczego (Naturforschende Gesellschaft in Danzig, 1743)
1869 otwarcie stałej wystawy zbiorów z okazji stulecia urodzin Alexandra von Humboldta
1880-01-04 Hugo Conwentz dyrektorem muzeum
1880-09-18 uroczyste otwarcie Westpreußisches Provinzial Museum / Zachodniopruskie Muzeum Prowincjalne przy okazji 53. Ogólnokrajowego Zjazdu Niemieckich Przyrodników i Lekarzy w Gdańsku
1880 muzeum częścią **związku instytucji prowincji wschodniopruskiej** (Provinzial-Verband der Provinz Westpreußen)
1885 zamknięcie ekspozycji prehistorycznej ze względu na brak miejsca na właściwą ekspozycję zbiorów
1886 remont siedziby muzeum w Zielonej Bramie
1887 przeniesienie kolekcji przedhistorycznej do Zielonej Bramy; urządzenie ekspozycji entomologicznej
1895 otwarcie nowego pomieszczenia na pierwszym piętrze w bocznym skrzydle Zielonej Bramy (pom. biurowe i administracyjne); udostępnienie pomieszczeń biurowych na piętrze sklepu przy Hopfengasse 103 (wykorzystywane do rozbiórki budynku w 1903)
1903 rozbudowa Zielonej Bramy na potrzeby muzeum (nad zachodnim skrzydłem)
1910 Paul Kumm dyrektorem muzeum
1920 zmiana nazwy na Państwowe Muzeum Przyrodnicze i Prehistoryczne (Staatliches Museum für Naturkunde und Vorgeschichte)
1923-04-01 uzyskanie statusu muzeum państwowego

Westpreußisches Provinzial Museum / Zachodniopruskie Muzeum Prowincjalne powstało w oparciu o zbiory przyrodnicze gromadzone od 1865 r. przez założone w 1743 r. Gdańskie Towarzystwo Przyrodnicze (Naturforschende Gesellschaft in Danzig). Z okazji stulecia urodzin Alexandra von Humboldta (1869) została otwarta stała wystawa zbiorów, które powiększane były m.in. dzięki wsparciu finansowemu przekazywanemu przez władze prowincji. Uzyskanie w 1878 r. niezależności przez Prowincję Prus Zachodnich umożliwiło tworzenie instytucji prowincjalnych. W 1879 r. władze miasta, dzięki zaangażowaniu ówczesnego prezydenta Gdańska Leopolda von Wintera, wyraziły zgodę na utworzenie muzeum, którego pierwszym dyrektorem został Hugo Conwentz (1879). Uroczyste otwarcie Westpreußisches Provinzial Museum / Zachodniopruskie Muzeum Prowincjalne nastąpiło 18 IX 1882, przy okazji 53. Ogólnokrajowego Zjazdu Niemieckich Przyrodników i Lekarzy w Gdańsku.

W 1880 r. muzeum stało się częścią **związku instytucji prowincji wschodniopruskiej** (Provinzial-Verband der Provinz Westpreußen), co pozwoliło na przeznaczanie środków na

jego funkcjonowanie z budżetu przeznaczanego na kulturę i naukę początkowo przez podkomisje ds. historii naturalnej i archeologii, historii, inwentaryzacji zabytków i sztuki, a od 1882 jako **provincialna komisja ds. muzeów** (Provinzial-Kommission zur Verwaltung des Wesipreußischen Provinzial-Museums). Pozwoliło to na zatrudnienie w muzeum m.in. asystentów naukowych i administracyjnych, a także przygotowanie ekspozycji w budynku Zielonej Bramy w siedzibie Towarzystwa Przyrodniczego.

W 1881 r. Conwentz zwrócił się do mieszkańców oraz radnych prowincji o informacje na temat stanowisk i znalezisk archeologicznych, a w 1882 r. rozpoczęto przesyłanie do zarządu poszczególnych landów kwestionariuszy dot. zabytków, starej zabudowy, archeologii, zabytków przyrodniczych, ukształtowania terenu, fauny i flory. Działania te pozwoliły na zwiększenie ekspozycji o dodatkowe pomieszczenie (1883). W 1885 r. ze względu na brak miejsca na właściwą ekspozycję zbiorów część poświęcona prehistorii została zamknięta. Na potrzeby muzeum w 1886 r. rozpoczęto remont budynku Zielonej Bramy, do której w następnym roku przeniesiono kolekcję przedhistoryczną oraz urządzono ekspozycję entomologiczną. W kolejnych latach oddano do użytku pomieszczenia biurowe i administracyjne (1895).

W latach 90. XIX w. poszerzono zakres działalności muzeum, do którego zgłaszane miały być wszystkie znaleziska archeologiczne przez krajowe służby budowlane (od 1893), w latach 1895-1903 zaczęto tworzyć także kolekcję próbek gleby. W 1903 r. rozpoczęto rozbudowę Zielonej Bramy na potrzeby muzeum (nad zachodnim skrzydłem), do tego czasu część kolekcji muzealnej magazynowana była na piętrze sklepu przy Hopfengasse 103.

W latach 1904–1910 do kolekcji muzealnej przeszły zbiory gdańskiego oddziału Państwowego Urzędu Opieki nad Zabytkami w Prusach. Znaczący wzrost roli muzeum oraz jego kolekcji przyczynił się do decyzji parlamentu prowincji, który zdecydował o rozbudowie muzeum. Do realizacji tego zamierzenia nie doszło ze względu na wybuch I wojny światowej. W 1920 r. nazwa muzeum została zmieniona na Państwowe Muzeum Przyrodnicze i Prehistoryczne (Staatliches Museum für Naturkunde und Vorgeschichte), oficjalnie statut ten otrzymało ono w 1923 r. Pod koniec lat 30. XX w. zbiory zostały podzielone tematycznie i przeniesione do kilku lokalizacji jako oddziału lub wydzielone muzea. Większość zbiorów uległa rozproszeniu i zniszczeniu w 1945 r.

ZBIORY

Charakterystyka zbiorów (wraz z danymi ilościowymi)

1865: zbiory historii naturalnej: przyrodnicze i etnograficzne

1876: zbiory botaniczne i przedhistoryczne; w kolekcji szkielet płetwala zabitego w Heubude w 1874

1880: obiekty z zakresu historii naturalnej, archeologii, etnografii, przyrodnicze; kolekcja bursztynów prof. Menge

1883: tworzenie oddzielnej kolekcji zoologicznej w oparciu o okólniki przesyłane do mieszkańców prowincji

1884: tworzenie oddzielnej kolekcji botanicznej w oparciu o okólniki przesyłane do mieszkańców prowincji; do zbiorów trafił tzw. kamień mnicha eksponowany w ogrodzie klasztoru franciszkanów

1895-1903: kolekcja próbek gleby 14 000 (przekazana do instytutu geologicznego w Berlinie)

1895: pozostałości 11 m łodzi wikingów wykopanej w pobliżu Baumgarth niedaleko Christburga

1897: pozostałości łodzi wykopane w czasie prac ziemnych w Gdańsku

1905: zbiory historii naturalnej: urny twarzowe 300 szt., obiekty afrykańskie

W kolekcji znajdowały się zbiory mineralogiczne, petrograficzne, geologiczne i paleontologiczne: zbiór bursztynów 3 000 szt.; zbiory przyrodnicze: zoologiczne, zbiór Birschkego 13 000 szt.; zbiór motyli Grentzenberga 9 350 szt.; zbiór chrząszczy Helma 26 000 szt., Żubr z Grodna (Orłowicz, 1928)

Obiekty szczególne (o szczególnym znaczeniu symbolicznym, ważne dla nauki lub sztuki, komentowane, słynne)

- zbiór bursztynów

Strategia pozyskiwania zbiorów

okazy przekazywane dzięki prowadzonej akcji informacyjnej muzeum, w oparciu o przepisy nakazujące zgłaszanie znalezisk; dary organizacji i osób prywatnych

Darczyńcy/Fundatorzy/Sprzedawcy (imiona i nazwiska, charakterystyka przekazanych darów/sprzedanych eksponatów; data)

1865: władze prowincji 12 000 marek na przystosowanie lokalu do prezentacji zbiorów

1876: władze prowincji przekazały 6 000 marek na przygotowanie lokalu na 4 piętrze

1889: Niemieckie Towarzystwo Ornitologiczne (Deutsche Ornithologische Gesellschaft)

Ekspedycje naukowe organizowane przez muzeum

Transfery zbiorów: data, okoliczności, zakres, ostateczna lokalizacja

1903 - kolekcja próbek gleby 14 000 (przekazana do instytutu geologicznego w Berlinie)

WYSTAWY I DZIAŁALNOŚĆ POPULARYZATORSKA:

Wystawy stałe

1865: pomieszczenie w siedzibie Gdańskiego Towarzystwa Przyrodniczego na 5 piętrze budynku; autorem ekspozycji był prof. Menge

1878: powiększenie ekspozycji o lokal na 4 piętrze budynku z prezentacją zbiorów botanicznych i przedhistorycznych; ekspozycja botaniczna stworzył prof. Bail, przedhistoryczną dr Lissauer, Walter Kauffmann oraz R. Schuck

1880: prezentacja w budynku Zielonej Bramy eksponatów mineralogicznych, geologicznych i zoologicznych; zbiory botaniczne, prehistoryczne i enologiczne eksponowano w siedzibie Towarzystwa Przyrodniczego

1883: powiększenie kolekcji w siedzibie Towarzystwa o dodatkowe pomieszczenie gdzie przeniesiono zbiory archeologiczne i etnologiczne, co umożliwiło powiększenie ekspozycji przyrodniczej

1887: przeniesienie zbiorów przedhistorycznych do wyremontowanej sali w Zielonej Bramie utworzenie kolekcji entomologicznej

1891: utworzenie Herbarium w Zielonej Bramie

1892: ustawienie dodatkowych szafek na potrzeby kolekcji geologicznej w górnych salach i na klatce schodowej
1895: przeniesienie części zbiorów do pomieszczeń na piętrze sklepu przy Hopfengasse 103, w tym pozostałości łodzi wikingów
1905: zbiory eksponowane w 5 budynkach, zbiory w głównym budynku (Langemarkt 24) obejmują pomieszczenia na 5 piętrach, zbiory w budynku (Frauengasse 26) znajdują się na 5 piętrze;

Pierwsze piętro: zbiory mineralogiczne, petrograficzne, geologiczne i paleontologiczne.

Meble: szafy wolnostojące wg projektu dyrektora muzeum i producenta mebli Hauswalt we Wrocławiu; część szaf produkowanych przez lokalnych wytwórców, m.in. C. Steudel w Gdańsku; niskie szafki ścienne i dwa rodzaje szafek na czasopisma; typy szaf: wysoka szafa szklana; szafki stołowe szklone z szufladami; szafki ścienne jednostronne; szafy na czasopisma.

Wystawy czasowe

Katalogi zbiorów i wystaw oraz przewodniki

Führer durch die anthropologische Sammlung (Schriften der Naturforschenden Gesellschaft N. F. IV. Band, 3. Heft. Danzig 1878. S. 143 ff.

Führer durch die naturgeschichtlichen und vorgeschichtlichen Sammlungen im Westpreussischen Provinzial-Museum, Danzig: 1890

Inne publikacje (wydawane przez instytucję)

Współpraca instytucjonalna (muzea, uczelnie, towarzystwa, administracja itd.)

Zasięg działalności (informacje o miejscu pochodzenia zwiedzających, komentatorów, autorów relacji itd.)

1887 - organizacja przez muzeum szkoleń nauczycieli w zakresie rozpoznawania zabytków i wartości przyrodniczych regionu;

Zwiedzający (charakterystyka statystyczna, ważniejsze osobistości)

1869: uczniowie szkół wyższych

ŹRÓDŁA:

Bibliografia

Hugo Conwentz, Das Westpreussische Provinzial-Museum 1880-1905 : nebst bildlichen Darstellungen aus Westpreussens : Natur und vorgeschichtlicher Kunst, Danzig 1905

<https://fbc.pionier.net.pl/details/nnR44s1>

<https://archive.org/details/daswestpreussisc00danzuoft/page/n227>

Przewodniki:

Anton Bertling, Danzig : illustrierter Führer durch den Freistaat Danzig, Danzig 1920
http://kpbc.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=10353&from=&dirids=1&ver_id=&lp=3&Ql=

Łęga, Władysław, ks. , Muzea Pomorskie, Ziemia, nr.16, 1926 s. 228-232
http://ziemia.pttk.pl/Ziemia/Ziemia_NR_16_1926.pdf

Mieczysław Orłowicz, Ilustrowany przewodnik po Gdańsku wraz z terytorjum Wolnego Miasta, Warszawa 1928

il. Zielonej Bramy s.93, tekst s.94

http://kpbc.umk.pl/dlibra/docmetadata?id=10349&from=&dirids=1&ver_id=&lp=47&Ql=E19DBFBA6DDBEF2D901CBFC9A327319A-76

https://www.gedanopedia.pl/gdansk/?title=MUZEUM_PROWINCJI_ZACHODNIOPRUSKIEJ

50 Jahre Museum für Naturkunde und Vorgeschichte (Westpreußisches Provinzial-Museum) in Danzig : 1880-1930, Danzig: 1930

Amtlicher Bericht über die Verwaltung der Naturhistorischen, Archaeologischen und Ethnologischen Sammlungen des Westpreussischen Provinzial-Museums für das Jahr ..., [Jg.] 23 (1902), 1903

Bericht über die Verwaltung der naturhistorischen und archäologischen Sammlungen des Westpreussischen Provinzial-Museums [...] 1881; 1882; 1883; 1884; 1885; 1886; 1887; 1888; 1889; 1890; 1891; 1892; 1893; 1894; 1895; 1896; 1897; 1898; 1899; 1900; 1901; 1902; 1903; 1904; 1905; 1906; 1907; 1908; 1909; 1910/11; 1912; 1913, 1914 und 1915

- *Vorgeschichtliche Wandtafeln für Westpreußen, I – VI, herausg. v. Westpreußischen Provinzial-Museum, 3. Auflage Berlin 1899*
- *Amtliche Berichte über die Verwaltung der naturgeschichtlichen, vorgeschichtlichen und volkskundlichen Sammlungen des Westpreußischen Provinzial-Museums für die Jahre 1880–1915, Danzig 1881–1916 (36 Jahresberichte)*
- Hugo Conwentz: *Das Westpreußische Provinzial-Museum in Danzig. 1880–1905.* Danzig 1905.
- W. L. Baume: *Vorgeschichte von Westpreußen, Danzig 1920*
- Wolfgang La Baume: *50 Jahre Museum für Naturkunde und Vorgeschichte (Westpreußisches Provinzial-Museum) in Danzig 1880–1930, Danzig 1930*
- *Gothiskandza, Blätter für Danziger (später: für Westpreußische) Vorgeschichte, N. F. der Blätter für Vorgeschichte, herausg. von Kurt Langenheim, Leipzig 1939–1943*
- Gerhard Lippky: *Das Westpreußische Provinzial-Museum in Danzig und seine vier Direktoren.* In: *Westpreußen – Jahrbuch 30, Münster 1980, S. 105–116, mit Abb.*
- Hans Joachim Bodenbach: *Leben und Werk des Archäologen, Museumsleiters, Dozenten und Archivrats Dr. phil. Kurt Langenheim (1903–1990).* In: Werner Budesheim / Horst Keiling (Hrsg.): *Zur Archäologie in Norddeutschland, Beiträge für Wissenschaft und Kultur 7 (Freie Lauenburgische Akademie für Wissenschaft und Kultur), Selbstverlag, Wentorf bei Hamburg 2006, S. 121–175, 11 Abb.*

- Günter und Brigitte Krumbiegel: *The history of the former West Prussian Provincial Museum in Gdańsk*. In: *Amber – Views – Opinions*. S. 188–191, Warszawa – Danzig, 2006. (Erstveröffentlichung des Beitrages: 1998).
- Günter Krumbiegel und Brigitte Krumbiegel (Halle/S.): *Geschichte des ehemaligen Zachodniopruskiego Provinz Museum[s] in Danzig*. In: *Gdanský twocy, warsztaty i gospodarka bursztynem XX wieku*, 2008
- Hans Joachim Bodenbach: *Dr. phil. Kurt Langenheim als Museumsdirektor in Danzig (1938–1945) und weitere biographische Nachträge*. In: Werner Budesheim (Hrsg.): *Festschrift 20 Jahre Freie Lauenburgische Akademie – mit 11 Beiträgen aus ihren Fachbereichen – (Beiträge für Wissenschaft und Kultur 10)*, Freie Lauenburgische Akademie für Wissenschaft und Kultur, Selbstverlag, Wentorf bei Hamburg 2011, S. 226–266, 6 Abb.

Archiwa / zespoły archiwalne / źródła / inwentarze / księgi gości

Zasoby ikonograficzne (opis, lokalizacja)

Fotopolska:

budynek:

<https://fotopolska.eu/11286,foto.html?o=b3103>

<https://fotopolska.eu/389721,foto.html?o=b3103>

<https://fotopolska.eu/746325,foto.html?o=b3103>

<https://fotopolska.eu/825367,foto.html?o=b3103>

<https://fotopolska.eu/252356,foto.html?o=b3103>

<https://fotopolska.eu/715725,foto.html?o=b3103>

<https://fotopolska.eu/26787,foto.html?o=b3103>

Ciekawe cytaty

"Główną osobiwością tych zbiorów jest · zbiór bursztynów, bardzo bogaty (przeszło 3.000 okazów). Widzimy tu dużą kolekcję różnych gatunków bursztynu naturalnego i sztucznego, wyrobów z bursztynu, oraz zakonserwowanych " w bursztynie owadów." / M. Orłowicz, s. 94

UWAGI:

wymaga uzupełnienia o źródła niemieckie

OPRACOWANIE:

Autor opracowania:

Anna Kornelia Jędrzejewska

Data sporządzenia karty:

12.2018

Wyjazdy studyjne w celu wykonania karty, daty:

METADANE* (wypełnia redaktor/moderator portalu)

TYTUŁ (Miejscowość-nazwa instytucji)	
LOKALIZACJA GPS	
KLASYFIKACJE	
DATA UTWORZENIA	
AUTOR WPISU/REDAKTOR/KOREKTOR	
RELACJE	
TAGI	
SYGNATURA	
PRAWA / LICENCJE	